

2023/0259(NLE)

9.11.2023

NÁVRH DOPORUČENÍ

k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Prozatímní dohody o obchodu mezi
Evropskou unií a Chilskou republikou jménem Evropské unie
(0000/2023 – C9-0000/2023 – 2023/0259(NLE))

Výbor pro mezinárodní obchod

Zpravodajka: Samira Rafaela

Vysvětlivky

- * Postup konzultace
- *** Postup souhlasu
- ***I Řádný legislativní postup (první čtení)
- ***II Řádný legislativní postup (druhé čtení)
- ***III Řádný legislativní postup (třetí čtení)

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu.)

OBSAH

	Strana
NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	5
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	6

NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

k návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Prozatímní dohody o obchodu mezi Evropskou unií a Chilskou republikou jménem Evropské unie (0000/2023 – C9-0000/2023 – 2023/0259(NLE))

(Souhlas)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady (0000/2023),
 - s ohledem na Prozatímní dohodu o obchodu mezi Evropskou unií a Chilskou republikou (0000/23),
 - s ohledem na Společné prohlášení o ustanoveních o obchodu a udržitelném rozvoji obsažených v Prozatímní dohodě o obchodu mezi Evropskou unií a Chilskou republikou, které je k této dohodě připojeno,
 - s ohledem na žádost o udělení souhlasu, kterou předložila Rada v souladu s čl. 91 odst. 1, čl. 100 odst. 2, čl. 207 odst. 4 první pododstavec a čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) bodem v) čl. 218 odst. 7 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) (C9-0000/2023),
 - s ohledem na nelegislativní usnesení ze dne ...¹ o návrhu rozhodnutí Rady o uzavření Pokročilé rámcové dohody mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Chilskou republikou na straně druhé,
 - s ohledem na čl. 105 odst. 1 a 4 a čl. 114 odst. 7 jednacího řádu,
 - s ohledem na doporučení Výboru pro mezinárodní obchod (A9-0000/2023),
1. uděluje souhlas s uzavřením dohody;
 2. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vládám a parlamentům členských států a Chilské republiky.

¹ Texty přijaté k tomuto dni, P8_TA(0000)0000.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Politické a hospodářské vztahy EU s Chile se v současné době řídí dohodou o přidružení z roku 2002. Svět se však od roku 2002 výrazně proměnil a obchodní a investiční vztahy mezi EU a Chile v posledních letech zůstávaly pod úrovní svého skutečného potenciálu. EU a Chile proto v roce 2017 zahájily jednání o aktualizaci dohody s cílem uvést ji do souladu s nejpokročilejšími standardy a uvolnit nevyužitý potenciál. Jednání o obchodní části dohody na technické úrovni byla uzavřena v říjnu 2021. Dne 9. prosince 2022 byla oznámena principiální shoda na nové pokročilé rámcové dohodě mezi EU a Chile a na prozatímní dohodě o obchodu.

Pokročilá rámcová dohoda se skládá z politické části, části týkající se spolupráce a z části týkající se obchodu a investic, včetně ustanovení o liberalizaci investic a jejich ochraně. Dohodnuté znění prochází dvouступňovým ratifikačním procesem. Vzhledem k tomu, že pokročilá rámcová dohoda jako celek obsahuje ustanovení o oblastech politiky, v nichž Unie sdílí pravomoci s členskými státy, jako je ochrana investic, bude předložena k ratifikaci nejen Evropskému parlamentu, ale také všem členským státům v souladu s jejich ústavními normami. Souběžně s touto dohodou byla k podpisu a uzavření v rámci ratifikačního postupu pouze na úrovni EU navržena prozatímní dohoda o obchodu, která obsahuje jen obchodní a investiční ustanovení pokročilé rámcové dohody, jež spadají do výlučné pravomoci EU. Prozatímní dohoda o obchodu si bude žádat souhlas Evropského parlamentu, po němž bude následovat přijetí rozhodnutí Radou o uzavření dohody. Jakmile pokročilá rámcová dohoda vstoupí v platnost, platnost prozatímní dohody o obchodu se tak automaticky ukončí.

Chile je jednou z nejvíce prosperujících a industrializovaných zemí Latinské Ameriky. Má velmi otevřenou ekonomiku, která je vysoce závislá na mezinárodním obchodu. Země je třetím největším obchodním partnerem Unie v Latinské Americe, zatímco pro ni samotnou je EU celkově třetím největším obchodním partnerem a největším zdrojem přímých zahraničních investic.

Stávající dohoda o přidružení vedla od svého vstupu v platnost v roce 2003 k výraznému nárůstu objemu obchodu a investic mezi Unií a Chile. Dvoustranný obchod mezi EU a Chile vzrostl v letech 2002 až 2021 o 142 %. Obchodní a investiční vztahy však v posledních letech nedosáhly svého potenciálu, neboť obě strany mezitím uzavřely s dalšími partnery pokročilejší dohody. V důsledku toho se Unie z pozice prvního obchodního partnera Chile v letech 2003–2009 propadla na třetí místo (za Čínu a USA).

Aktualizovaná dohoda umožní oběma stranám výrazně zvýšit dvoustranný obchod a investice, neboť na obou stranách vytvoří vzájemně prospěšné nové příležitosti a povede k dalšímu rozvoji. Do nejvýše sedmi let liberalizuje 96 % zemědělských celních položek, které dosud nebyly na straně Chile liberalizovány, a 66 % na straně EU, včetně stávajících celních kvót pro sýry z Unie a pro chilské zpracované obiloviny. Výsledkem bude osvobození více než 95 % dvoustranného obchodu se zbožím od cla. U velmi citlivých produktů budou nadále platit výjimky, mimo jiné i pro cukr na obou stranách a pro banány a rýži na straně EU. Na chilské ovoce a zeleninu se bude nadále vztahovat unijní systém vstupních cen. Unie rozšíří přístup na trh zvýšením bezcelních kvót pro drůbeží, vepřové, skopové a hovězí maso, česnek a konzervované ryby z Chile. Pro Chile se otevrou nové kvóty pro olivový olej, ovocné přípravky a další položky. Dohoda ochrání 216 zeměpisných označení z Unie v Chile

a 18 zeměpisných označení z Chile v EU. Dvoustranný obchod s průmyslovým zbožím byl již v rámci stávající dohody plně liberalizován.

Prozatímní dohoda o obchodu rovněž obsahuje nejmodernější kapitoly o investicích a službách, které zajišťují, že s evropskými investory bude při zakládání a provozování jejich podniků v Chile zacházeno stejně jako s chilskými investory, což bude platit i opačně. Dohoda zaručuje právo veřejných orgánů regulovat ve veřejném zájmu. Sem patří právo na zachování veřejných služeb, jako je poskytování vzdělávání, zdravotní péče a vody, nebo právo zpětně převést soukromě poskytované služby na veřejný sektor.

Zpravodajka je obzvláště potěšena tím, že Komise vyslyšela výzvy Evropského parlamentu k začlenění zvláštní samostatné kapitoly o obchodu a rovnosti žen a mužů, která se stala součástí obchodní dohody EU vůbec poprvé v dějinách. Rovnost žen a mužů je jednou ze základních hodnot Unie a musí být prosazována ve všech fázích politik a jejich prostřednictvím. Tato kapitola s ambiciózními závazky vytvoří nový precedens pro začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do obchodních vztahů EU.

Nová dohoda rovněž přispěje ke spravedlivější a vyrovnanější ekologické transformaci pro obě strany. Zásadní je, že dohoda zajistí nediskriminační přístup ke kritickým surovinám a čisté energii a zároveň přispěje vytváření místní přidané hodnoty v Chile. Kapitola o energii a surovinách zakazuje vývozní a dovozní monopoly a dvojí určování cen, přičemž poskytuje určitý politický prostor, aby se na straně Chile usnadnil vznik nových průmyslových odvětví tím, že země bude moci stanovit nižší ceny na domácím trhu v určitých mezích.

Prozatímní dohoda o obchodu rovněž obsahuje komplexní kapitolu o obchodu a udržitelném rozvoji, která obsahuje ambiciózní závazky v sociálních, pracovních a environmentálních záležitostech. Kromě toho se Chile a EU ve společném prohlášení připojeném k prozatímní dohodě zavázaly přezkoumat ji, jakmile vstoupí v platnost, s cílem uvést ji do souladu s nejnovějšími normami udržitelnosti, zejména s novým přístupem EU v oblasti obchodu a udržitelného rozvoje. Tím se zajistí účinnější vymahatelnost závazků v oblasti sociálních a pracovních práv, včetně práv původních obyvatel, např. pokud jde o svobodný, předchozí a informovaný souhlas, stejně jako o normy v oblasti životního prostředí.

Prozatímní dohoda umožní Unii upevňovat a dále posilovat své vztahy s jedním z jejích nejdůležitějších a nejspolehlivějších partnerů v Latinské Americe. Dohoda ukazuje, že EU může spolupracovat s podobně smýšlejícími partnery na prosazování spravedlivého a udržitelného obchodu založeného na hodnotách. V době, kdy je stále více zpochybňován multilaterální světový řád, který zahrnuje otevřený obchod založený na pravidlech, je tato dohoda rovněž silným signálem proti protekcionistickým tendencím a umožňuje oběma partnerům diverzifikovat své dodavatelské řetězce.

Dohoda uvede obchodní a investiční vztahy mezi EU a Chile do souladu s nejpokročilejšími normami v oblastech souvisejících mimo jiné s ochranou životního prostředí, pracovními právy, rovností žen a mužů, lidskými právy a právy původního obyvatelstva. Odstraní většinu zbývajících cel a vytvoří významné nové příležitosti pro hospodářský růst a udržitelný rozvoj. Zajištěním rovného zacházení s investory na obou stranách bude dohoda motivovat více evropských společností k investicím v Chile a naopak, a to i ve strategických odvětvích, která např. produkují obnovitelné zdroje energie a suroviny.

Zpravodajka proto doporučuje udělit souhlas s jejím uzavřením.